

Mand vige fra Gaarden. Nu forekommer det mig, at den ærede 6te kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Mourier) vil omfabe Godsherskabets Hjertelag derved, at han maatte forudsætte, at Marsagerne, hvorfor denne nye Mand ikke blev Fæster, det var, fordi Herskabet havde noget imod ham, eller at han ikke havde Penge nok til at fæste for; men nu meente han, at Herskabet skulde fage ham saa kjær for Gaardens Bedste, efterat han var bleven Konens Mand imod dets Duffe, at det kunde, efter Konens Død, ikke andet end søle sig moralisk forpligtet til at lade ham faae nyt Fæste — saaledes forstod jeg ham idetmindste — og det kalder jeg en Omfabelse af Godsherskabets Hjertelag; thi det var ligefrem det Modsatte af, hvad der kunde ventes at ville finde Sted; thi Herskabet vilde vist nok beholde det samme Sind mod Fæsterindens Mand, som det for havde, indtil der kunde indtræde en ny Fæster. Nu vide vi, at hele Strids-spørgsmaalet bestaaer deri, at naar Enken gifter sig, kan Fæstet betragtes som ude for hende, og at hun da kan sættes fra Gaarden, dog kunde det være Tvivl underkastet. Der staaer i Loven: „saalænge hun sidder Enke“, men det indbefatter ikke ganske, som den ærede 6te kjøbenhavnske Rigsdagsmand meente, at Konen, kun saalænge hun vedblev at være Enke, skulde være Besiddende af Gaarden. Her er altsaa det Spørgsmaal opstaaet: kan hun ikke være Fæsterinde af Gaarden, uagtet hun gifter sig paany, saalænge hun opfylder alle Fæsteforpligtelserne? Nu ville jo de Fleste paastaae, at det kan hun ikke have Lov til; men saa spørger jeg: var det da ikke i et saadant Tilfælde høist ønskeligt, at hun kunde have Lov dertil? De Fleste ville dog vel indrømme, at det i Tilfælde af Herskabets Misbrug af denne S var ønskeligt. Hvad er der altsaa at gjøre? Man maa opheve denne Bestemmelse, man maa vedtage et Forslag, ifølge hvilket hun i saadant Tilfælde kan gifte sig og dog sidde ved Gaarden hele sin Fæstetid ud, og derfor skeer der paa ingen Maade Indgrib i Godseierens Ret; thi hele Tingen er jo, at ved den forrige Mand

Død er der ingen Ret til ny Indfæstning, saalænge hun sidder som Enke ved Gaarden, men kun i det Tilfælde, at hun faaer en Mand, der efter den forrige Mand's Død sætter paany, faaer Herskabet en forhøiet Afgift og fornyet Indfæstning. Det er altsaa den tilfældig tilkommende Rettighed, en forsøgt Indtægt for Herskabet, der her er Tale om, og som dog ene og alene beroer paa hendes Billie til at gifte sig, og Enken vil, naar hun gifter sig, gjøre sig al Umage for at erhverve Alt, hvad der forlanges af Herskabet, for at hendes nye Mand kan fæste paany; og ingen Mand vil, uden i Nødtilfælde, gaae ind paa et Fæste hos en Enke, som han kun kan med hende beholde, saalænge hun som hans Kone lever, saa at man heraf kan see, at Forslaget kun vil blive anvendt i høist sjeldne Tilfælde, men i saadanne Tilfælde mener jeg, det er baade i Sadelighedens og Kirkens Interesse, at et saadant Ægteskab ikke forhindres, og af den Grund finder jeg, at Lovforslaget bør nyde Fremme.

Kampmann: Efter de Foredrag, vi nu have hørt angaaende det os forelagte Lovforslag, skal jeg indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger. Jeg troer at kunne forudsætte som almindelig anerkjendt, at i det Dieblig Enken efter en Fæster indlader sig i Ægteskab, er ogsaa hendes Ret til at vedblive Gaardens Besiddelse tabt; og hvis man vil anerkjende dette, forekommer det mig ogsaa, at man ligeledes maa være enig med mig i, at hvis man nu udgiver en Lov, som giver hende Ret til ikke alene at beholde Gaardens Besiddelse som Enke, men ogsaa efterat hun atter har giftet sig, saa giver man en Lov, hvorved Fæstetiden for hende forlænges, saa giver man med andre Ord en Lov, som betager Godseieren Udgang til, i Tilfælde af at hun indlader sig i nyt Ægteskab, at erholde en ny Indfæstning. Jeg mener selvfølgelig, at man da giver en Lov, hvorved man ligefrem gjør et Ingreb i vedkommende Godseiers Ret, og det uden at derfor gives nogen tilsvarende Erstatning.